

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๒๖

วันพุธ ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๕. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเอียรชัย ฌ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๕. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายนครชิต สิงหเสนี	(ลาการประชุม)
๒. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้อรอด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเจียร

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๒๕ วันอังคาร ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มตั้งแต่มาตรา ๑๒๒ เป็นต้นไป ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๒๒

“มาตรา ๑๒๒ ให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง

พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นายทะเบียน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์และนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การประชุมใหญ่นี้ดังกล่าวนอกจากต้องดำเนินการตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้บังคับอยู่แล้ว ต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขา และมีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด ๆ ละไม่น้อยกว่าสามคน เข้าร่วมประชุมและมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วย

(๓) จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

(๔) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองที่ประสงค์จะยังเป็นสมาชิกอยู่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ซึ่งไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองให้เป็นอันพ้นจากสมาชิก และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองข้างต้น และให้ถือว่าพรรคการเมืองมีสมาชิกอยู่เท่าจำนวนที่มีหลักฐานการชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสมาชิกของพรรคการเมืองนั้นให้สอดคล้องกัน ถ้ามีสมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันสิ้นสภาพไป

(๕) จัดให้มีทุนประเดิมให้ครบถ้วนตามมาตรา ๙ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ โดยในวาระเริ่มแรกให้ถือว่าพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งมีผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองมีจำนวนห้าร้อยคน ในกรณีที่พรรคการเมืองมีเงินหรือทรัพย์สินอยู่แล้วจะกันเงินและทรัพย์สินที่มีอยู่แยกไว้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการกันเงินภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวรรคสอง พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอขยายเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อครบสามปีแล้วพรรคการเมืองใดยังมิได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่งไม่ครบถ้วนจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตรานี้ที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของนายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัย "

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตั้งข้อสังเกตว่า ความในวรรคสี่เกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของนายทะเบียนนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เคยมีการแก้ไขทำให้พรรคการเมือง ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยของนายทะเบียนต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว แต่ความในร่างมาตรานี้ยังกำหนดให้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดอยู่

ประธานกรรมการสอบถามว่า มาตราใดในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้ ที่กำหนดเกี่ยวกับการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองไว้

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ข้อกำหนดเรื่องการสิ้นสภาพพรรคการเมืองได้กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคสอง (๔) ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขเวลาให้พรรคการเมืองต้องมีสมาชิกให้ครบห้าพันคนภายในระยะเวลาใด ในขณะที่ร่างมาตรา ๓๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้กำหนดเงื่อนไขเวลาไว้ชัดเจน ดังนั้น จึงควรกำหนดให้สอดคล้องกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดความในร่างมาตรา ๓๒ เป็นขั้นตอนที่กำหนดให้พรรคการเมืองที่จะยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องมีสมาชิกพรรคการเมืองครบห้าพันคน หากไม่ครบห้าพันคน ก็ไม่สามารถจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ แสดงความเห็นเห็นว่า พรรคการเมืองที่จะยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองได้จะต้องมีสมาชิกพรรคจำนวนสิบห้าคนยื่นตามร่างมาตรา ๑๘ และภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะต้องหาสมาชิกให้ได้จำนวนห้าร้อยคนตามร่างมาตรา ๔ และภายในหนึ่งปีพรรคการเมืองจะต้องหาสมาชิกพรรคการเมืองให้ครบห้าพันคน จึงจะมีฐานะเป็นพรรคการเมืองและมีสิทธิส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งลงสมัครรับเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในระหว่างที่พรรคการเมืองดำเนินการหาสมาชิกพรรคการเมืองให้ได้จำนวนห้าพันคน พรรคการเมืองสามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งลงสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ และพรรคการเมืองต้องจัดให้มีการประชุมพรรคการเมืองเพื่อเลือกหัวหน้าพรรคเมื่อใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า เมื่อพรรคการเมืองหาสมาชิกพรรคการเมืองได้ไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนแล้ว จากนั้นจึงจัดให้มีการประชุมเพื่อเลือกหัวหน้าพรรคการเมืองโดยจะต้องมีสมาชิกพรรคการเมืองเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน จึงสามารถดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๐ ต่อไป และเสนอแก้ไขความในวรรคสาม ความเป็นอย่างนี้

“ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวรรคสอง พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอขยายเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อครบสามปีแล้วพรรคการเมืองโดยังมิได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคสองไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เห็นด้วยกับข้อเสนอของนายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ที่เสนอแก้ไขความในวรรคสาม และเห็นว่าควรแก้ไขร่างมาตรา ๑๒๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๒ ให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง

พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นายทะเบียน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) จัดให้มีที่ประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศต่อผู้สมัครและสมาชิกของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรคพรรคการเมืองหญิงที่พรรคการเมือง นายทะเบียนคนสนิท และกรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ที่ประชุมใหญ่ต้องส่งรายชื่อผู้สมัครต่อผู้สมัครตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้บังคับแล้ว ต้องมีหัวหน้าสภามหาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่คน และมีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดละสองจังหวัด ทุกระดับของสภาผู้สมัคร และยังมีสมาชิกสิทธิเลือกตั้งนอกเขตในคราวแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วยทุนประเดิมให้ครบถ้วนตามมาตรา ๙ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ โดยในวาระเริ่มแรกให้ถือว่าพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งมีผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองมีจำนวนห้าร้อยคน ในกรณีที่พรรคการเมืองมีเงินหรือทรัพย์สินอยู่แล้วจะกันเงินและทรัพย์สินที่มีอยู่แยกไว้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการกันเงินภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

(๓) จัดตั้งสภาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมทั้งแจ้งรายชื่อพรรคการเมืองมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่มิได้มีที่ประชุมจัดตั้งสภาพรรคการเมืองแล้วแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ที่ประชุมที่ประชุมจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ให้แจ้งเป็นหนังสือยื่นขึ้นให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดเวลาที่สภาผู้สมัครให้สมาชิกพรรคการเมืองที่ประสงค์จะยังเป็นสมาชิกอยู่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ที่ไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองให้เป็นอันพ้นจากสมาชิก และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองข้างต้น และให้ถือว่าพรรคการเมืองมีสมาชิกอยู่เท่าจำนวนที่มีหลักฐานการชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสมาชิกของพรรคการเมืองนั้นให้สอดคล้องกัน ถ้ามีสมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันสิ้นสภาพไป

(๔) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองที่ประสงค์จะยังเป็นสมาชิกต่อผู้สมัครพรรคการเมือง ภายในเวลาที่สภาผู้สมัครให้ยื่นขึ้นพ้นจากสมาชิก และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบ

บำรุงพรรคการเมืองได้ และเห็นว่าควรกำหนดเรื่องค่าธรรมเนียม ค่าสมาชิกพรรค หรือการเหมาจ่าย ค่าบำรุงพรรคการเมือง ให้กำหนดอยู่ในส่วนของข้อบังคับพรรคการเมือง ใน (๔)

ประธานกรรมการสอบถามว่า อัตราค่าบำรุงพรรคการเมืองกำหนดไว้ในร่างมาตราใด

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า อัตราค่าบำรุงพรรคการเมืองได้กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๕ (๑๔) ของ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นแต่ไม่ได้กำหนดเรื่องนั้นไว้ในข้อบังคับ พรรคการเมืองแล้ว จะต้องกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาเรื่องนี้ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้อย่างไร หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า เหตุใดความในวรรคสอง (๓) จึงได้กำหนดว่าถ้ามี สมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันสิ้นสภาพไปนั้น จะขัดแย้งกับ ร่างมาตรา ๓๒ หรือไม่

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีการกำหนดให้พรรคการเมืองต้องมีจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองไม่น้อยกว่า ห้าพันคนภายในหนึ่งปีนั้น เนื่องจากความในมาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องมีสมาชิกพรรคการเมืองไม่น้อยกว่า ห้าพันคนภายในหนึ่งปี ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบกับหลักการดังกล่าว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ตั้งข้อสังเกตว่า การกำหนดให้สมาชิกพรรคการเมืองจำนวน ไม่น้อยกว่าห้าพันคนชำระค่าบำรุงพรรคให้ครบถ้วนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนั้น อาจส่งผลให้เกิดการ ได้เปรียบหรือเสียเปรียบของพรรคการเมืองได้ เพราะพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งใหม่มีสมาชิกเพียงห้าร้อยคน ก็อาจจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองได้แล้ว และเสนอแก้ไขความในวรรคสี่ เป็นต้น

“การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตรานี้ที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของนายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของ นายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาล ปกติของรัฐธรรมนูญ ได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบ คำวินิจฉัย”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เห็นด้วยกับข้อเสนอให้แก้ไขความในวรรคสี่ ที่กำหนดให้ศาล รัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำวินิจฉัยของนายทะเบียน และเสนอแก้ไขความในวรรคสอง (๓) ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว เป็นดังนี้

“(๓) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองที่ประสงค์จะยังเป็นสมาชิกอยู่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายใน เวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ซึ่งไม่ชำระค่าบำรุง พรรคการเมืองภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ เป็นอันพ้นจากสมาชิก ถือว่าเป็นการแสดงเจตนาลาออกจาก พรรคการเมือง และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุง พรรคการเมืองในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้น กำหนดเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองข้างต้น และให้ถือว่าพรรคการเมืองมีสมาชิกอยู่เท่าจำนวนที่มี หลักฐานการชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสมาชิก ของพรรคการเมืองนั้นให้สอดคล้องกัน ถ้ามีสมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคการเมืองนั้น ดำเนินการให้มีสมาชิกที่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองครบห้าพันคนภายในหนึ่งปีนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาชำระค่า

(๓) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองที่ประสงค์จะยังเป็นสมาชิกอยู่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ซึ่งไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้เป็นอันพ้นยศตสมวชิตถือว่าเป็นการแสดงเจตนาลาออกจากพรรคการเมือง และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่กำหนดเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองข้างต้น และให้ถือว่าพรรคการเมืองมีสมาชิกอยู่เท่าจำนวนที่มีหลักฐานการชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง แต่ให้นายทะเบียนมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสมาชิกของพรรคการเมืองนั้นให้สอดคล้องกัน ถ้ามีสมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคการเมืองนั้นดำเนินการให้มีสมาชิกที่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองครบห้าพันคนภายในหนึ่งปีนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองข้างต้น เมื่อครบหนึ่งปีดังกล่าวแล้วหากพรรคการเมืองยังมีสมาชิกที่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองไม่ถึงห้าพันคน ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันสิ้นสภาพไป ในวาระเริ่มแรกหากพรรคการเมืองใดมิได้มีข้อบังคับกำหนดให้สมาชิกต้องชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง ให้เรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองจากสมาชิกพรรคการเมืองคนละหนึ่งร้อยบาทต่อปีไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแก้ไขข้อบังคับพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) จัดให้สมวชิตพรรคตวรเวียงที่ประสงค์จะยังเป็นสมวชิตอยู่ชำระค่าบำรุงพรรคตวรเวียงภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ซึ่งไม่ชำระค่าบำรุงพรรคตวรเวียงให้เป็นอันพ้นยศตสมวชิต และให้พรรคตวรเวียงแจ้งให้คณะกรรมการทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคตวรเวียงในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาชำระค่าบำรุงพรรคตวรเวียงข้างต้น และให้ที่ส่วพรรคตวรเวียงมีสมวชิตอยู่เท่าจำนวนที่มีหลักฐานการชำระค่าบำรุงพรรคตวรเวียง และให้หน่วยทะเบียนมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสมวชิตของพรรคตวรเวียงนั้นให้สอดคล้องกัน ถ้ามีสมวชิตพรรคตวรเวียงเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคตวรเวียงนั้นเป็นอันสิ้นสภาพไปมีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์และนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การประชุมใหญ่ดังกล่าว นอกจากต้องดำเนินการตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้บังคับอยู่แล้ว ต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขา และมีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด ๑ ละไม่น้อยกว่าสามคน เข้าร่วมประชุมและมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วย

(๕) จัดให้มีทุนประเดิมให้ครบถ้วนตามหมวด ๕ ภาคหนึ่งในร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ โดยในวาระเริ่มแรกให้ที่ส่วพรรคตวรเวียงตวรบรรตหนึ่งมีผู้ร่วมทุนจัดตั้งพรรคตวรเวียงมีจำนวนห้าร้อยคน ในกรณีที่พรรคตวรเวียงมีเงินหรือทรัพย์สินอยู่แล้วจะชดเชยเงินและทรัพย์สินที่ส่วอยู่ยกได้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้หน่วยทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการตั้งพรรคตวรเวียงจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้

บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวรรคสอง พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอขยายเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อครบสามปีแล้วพรรคการเมืองโดยยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่งวรรคสอง ไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตราที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของนายทะเบียนโดยศาลพรรคการเมือง คณะกรรมการที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยยื่นคำร้องต่อศาลพรรคการเมือง รัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ”

มาตรา ๙๓

“มาตรา ๙๓ กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด ไม่ควบคุม ปล่อยปละละเลย หรือรู้เห็นเป็นใจ ให้มีการกำหนดข้อบังคับโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคสี่ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีแต่ไม่เกินสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทแต่ไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นายโกวิท กรรมการ ตั้งข้อสังเกตว่า ในการประชุมครั้งที่ ๒๒๕ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้มีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๒ โดยตัดคำว่า “กำกับดูแล” และคำว่า “ปล่อยปละละเลย หรือรู้เห็นเป็นใจ” ออกแล้ว แต่ความในร่างมาตรา ๙๓ ยังคงปรากฏถ้อยคำดังกล่าวอยู่เสนอแก้ไขโดยตัดความดังกล่าวออกเพื่อให้ความสอดคล้องกัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า มาตรากำกับดูแลสมาชิกพรรคการเมือง มีกำหนดไว้ในมาตราใดของร่างรัฐธรรมนูญนี้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมาธิการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในการประชุมครั้งที่ ๒๒๕ วันอังคาร ที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้มีการแก้ไขความในลักษณะดังกล่าวในร่างมาตรา ๒๒ เกี่ยวกับเรื่องการกำกับดูแลมิให้สมาชิกกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญไว้ ซึ่งยังไม่ได้มีการแก้ไขความในร่างมาตรา ๙๓ แต่อย่างไรก็ตาม และเรื่องการควบคุมและกำกับดูแล ได้กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๒ แล้ว สำหรับร่างมาตรา ๙๓ เป็นกรณีกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ควบคุมให้มีการออกข้อบังคับพรรคการเมืองให้เป็นไปตามร่างมาตรา ๑๕ ซึ่งไม่อาจจะกำหนดบทลงโทษได้ จึงกระทำได้เพียงสั่งเพิกถอนหรือยกเลิกเท่านั้น จึงควรตัดร่างมาตรา ๙๓ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๙๓ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ ในการเลือกตั้งทั่วไป การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในการพิจารณาและเสนอคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ความเห็นชอบ

คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบด้วยบุคคลตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งเลือกกันเองรวมกันอีกกึ่งหนึ่ง ทั้งนี้วิธีการเลือกกันเองและจำนวนหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ให้ความเห็นชอบบุคคลรายใดที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอ ให้ส่งให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการสรรหาใหม่แทน หากคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งยืนยันเสนอชื่อบุคคลดังกล่าว และคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประชุมร่วมกัน เมื่อที่ประชุมร่วมกันดังกล่าวมีมติเป็นประการใดให้ดำเนินการไปตามมตินั้น การลงมติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พิจารณาจากสมาชิกผู้ซึ่งยื่นความจำนงด้วยตนเองและผู้ซึ่งสมาชิกเสนอ”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า หลักการที่กำหนดในร่างมาตรานี้เพื่อเป็นแนวทางในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองโดยให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งมากขึ้น ดังนั้น จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องประกอบด้วยผู้แทนของสมาชิกพรรคการเมืองในแต่ละภาค

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ กล่าวว่า เห็นด้วยที่กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบด้วยผู้แทนของสมาชิกพรรคการเมืองในแต่ละภาค ทั้งนี้ จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนพรรคการเมืองได้เสนอความเห็นว่าจะกำหนดให้การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละภาคต้องผ่านกระบวนการให้ความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้แทนสมาชิกพรรคการเมืองของภาคนั้น ๆ ก่อน แล้วจึงส่งรายชื่อที่ผ่านความเห็นชอบให้แก่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละภาคต้องผ่านกระบวนการให้ความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้แทนสมาชิกพรรคการเมืองของภาคนั้น ๆ ก่อน จะทำให้พรรคการเมืองไม่ประสงค์มีสาขาพรรคการเมืองมาก เพราะหากมีสาขาพรรคการเมืองมากจะส่งผลให้ต้องฟังความคิดเห็นจากสาขาพรรคการเมืองมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้ต้องการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองมากขึ้น จึงได้กำหนดเป็นหลักการใหม่ให้มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดทำให้สมาชิกพรรคการเมืองสามารถรวมตัวและจัดตั้งผู้แทนได้ง่ายขึ้น และสอบถามว่าพรรคการเมืองมีแนวทางในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างไร

นายธนาวุฒิน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นไปตามข้อบังคับของพรรคการเมือง

ประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง และคณะกรรมการนโยบายพรรคการเมือง ซึ่งข้อบังคับพรรคการเมืองจะกำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองให้ความเห็นชอบบุคคลที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอ ก่อน หากหัวหน้าพรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับรายชื่อที่เสนอ จะนำเรื่องเข้าที่ประชุมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองกับคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ ในการเลือกตั้งทั่วไป การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในการพิจารณาและเสนอคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ความเห็นชอบ

คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบด้วยบุคคลตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งเลือกกันเองรวมกันอีกกึ่งหนึ่ง ทั้งนี้วิธีการเลือกกันเองและจำนวนหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตามข้อบังคับแต่อย่างน้อยต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขาซึ่งมาจากภาคต่างกันว่าที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๑

ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งคณะพรรคขงพรรคบริหารพรรคตวรเืองไม่ให้ตวรมเห็นชอบบุคคลสรวทใดที่ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอ ให้ส่งให้คณะพรรคขงพรรคตวรมผู้สมัครรับเลือกตั้งตวรมเห็นพรรคขงพรรคตวรมเห็นแทน ทตตคณะพรรคขงพรรคตวรมผู้สมัครรับเลือกตั้งยื่นข้อเสนอชื่อบุคคลดังตสรว และตคณะพรรคขงพรรคบริหารพรรคตวรเืองไม่เห็นชอบด้วย ให้ตคณะพรรคขงพรรคตวรมเืองและตคณะพรรคขงพรรคตวรมผู้สมัครรับเลือกตั้งประชุมร่วมกัน เมื่อที่ประชุมร่วมกันดังกล่าวมีมติเป็นประการใดให้ดำเนินการไปตามมตินั้น การลงมติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ และรับฟังความคิดเห็นของหัวหน้าสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดและสมาชิกมาประกอบการพิจารณาในการสรรหาด้วย

ถ้าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ให้ความเห็นชอบบุคคลใดที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอ ให้ส่งให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการสรรหาใหม่แทน หากคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งยื่นข้อเสนอชื่อบุคคลดังกล่าว และคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประชุมร่วมกัน เมื่อที่ประชุมร่วมกันดังกล่าวมีมติเป็นประการใดให้ดำเนินการไปตามมตินั้น การลงมติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พิจารณาจากสมาชิกผู้ซึ่งยื่นความจำนงด้วยตนเองและผู้ซึ่งสมาชิกเสนอ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ ในการเลือกตั้งทั่วไป การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในการพิจารณาและเสนอคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ความเห็นชอบ

คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบด้วยบุคคลตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งเลือกกันเองรวมกันอีกกึ่งหนึ่ง ทั้งนี้วิธีการเลือกกันเองและจำนวนหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตามข้อบังคับแต่อย่างน้อยต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขาซึ่งมาจากภาคต่างกันว่าที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๑

ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมพรรคบริหารพรรคการเมืองไม่ให้ตัวแทนเห็นชอบบุคคลสรรหาใดที่ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอ ให้ส่งให้คณะกรรมพรรคสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตั้งตัวแทนพรรคสรรหาใหม่แทน พรรคคณะกรรมพรรคสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งยื่นยันเสนอชื่อบุคคลตั้งสรรหา และคณะกรรมพรรคบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมพรรคบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมพรรคสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประชุมร่วมกัน เมื่อที่ประชุมร่วมกันตั้งสรรหาซึ่งมติเป็นปรมาภิวัตน์ให้ตัวแทนพรรคไปตวงมตินั้น พรรคสมมติตั้งสรรหาให้พรรคที่ใดโดยวิธีสละตำแหน่งสับสอบถามและรับฟังความคิดเห็นของหัวหน้าสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดและสมาชิกมาประกอบการพิจารณาในการสรรหาด้วย

ถ้าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ให้ความเห็นชอบบุคคลใดที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอ ให้ส่งให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการสรรหาใหม่แทน หากคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งยื่นยันเสนอชื่อบุคคลดังกล่าว และคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประชุมร่วมกัน เมื่อที่ประชุมร่วมกันตั้งกล่าวว่ามีมติเป็นประการใดให้ดำเนินการไปตามมตินั้น การลงมติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พิจารณาจากสมาชิกผู้ซึ่งยื่นความจำนงด้วยตนเองและผู้ซึ่งสมาชิกเสนอ”

มาตรา ๖๒

“มาตรา ๖๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น และให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เปิดบัญชีดังกล่าว

สมาชิกย่อมมีสิทธิตรวจดูบัญชีตามวรรคหนึ่ง”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ตั้งข้อสังเกตว่า ความในร่างมาตรานี้มิได้กำหนดว่าให้แจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีแก่ผู้ใด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น และให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชีให้นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เปิดบัญชีดังกล่าว”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรียญพรรคการเมืองเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น และให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชีให้นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เปิดบัญชีดังกล่าว

สมาชิกย่อมมีสิทธิตรวจสอบบัญชีตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๘๑

“มาตรา ๘๑ เมื่อคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๙๐

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ สอบถามว่า ความใน (๓) ความว่า “กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๓๐” จะเป็นเหตุให้พรรคการเมืองถูกยุบพรรคหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอตัดความใน (๓) โดยตัดถ้อยคำความว่า “มาตรา ๓๐” ออก ความเป็นดังนี้ “(๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ ~~มาตรา ๓๐~~ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๙๐”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๘๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๘๑ เมื่อคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ ~~มาตรา ๓๐~~ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๙๐

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๘๗

“มาตรา ๘๗ ในกรณีที่มีการคว่ำบวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคน ประชุมร่วมกัน เพื่อกระทำการเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายพรรคการเมือง

(๒) กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกัน เพื่อประชุมตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ แสดงความเห็น ว่า ตามหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้ที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องมีคำประกาศอุดมการณ์ของพรรคการเมือง ดังนั้น เพื่อให้ความในร่างมาตรานี้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว จึงขอเสนอให้เพิ่มความว่า “คำประกาศอุดมการณ์ของพรรคการเมือง” ในวรรคสอง (๑) ของร่างมาตรานี้ ดังนี้ “(๑) กำหนดนโยบายและคำประกาศอุดมการณ์ของพรรคการเมือง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง (๑) เป็นดังนี้ “(๑) กำหนดนโยบายและคำประกาศอุดมการณ์ของพรรคการเมือง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๘๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๘๗ ในกรณีที่มีการคว่ำบวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคน ประชุมร่วมกัน เพื่อกระทำการเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายและคำประกาศอุดมการณ์ของพรรคการเมือง

(๒) กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกัน เพื่อประชุมตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง”

จากนั้น นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยพิจารณาทบทวนบางมาตราซึ่งมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับร่างมาตราอื่น สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๔

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้ง และหมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง” หมายความว่า กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

“เลือกตั้ง” หมายความว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และให้หมายความรวมถึงการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และการออกเสียงประชามติด้วย

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และให้หมายความรวมถึงผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาด้วย

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า หน่วยเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และให้หมายความรวมถึงหน่วยเลือกตามกฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และหน่วยออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

“จังหวัด” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวไว้ว่า รูปแบบการบัญญัติคำนิยามในร่างมาตรา ๔ ยังมีรูปแบบการบัญญัติที่แตกต่างกัน ดังนั้น ที่ประชุมควรพิจารณาทบทวนรูปแบบการบัญญัติคำนิยามในร่างมาตรา ๔ ให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งมาตรา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม สอบถามว่า รูปแบบการบัญญัติคำนิยามที่นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ตั้งข้อสังเกตนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ ด้วยหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า รูปแบบการบัญญัติคำนิยามที่เสนอนั้นให้นำไปใช้กับการบัญญัติคำนิยามในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่านั้น

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยก่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอแก้ไขร่างมาตรา ๔ เป็นดังนี้

หมายความรวมถึงหน่วยเลือกตามกฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และหน่วยออกเสียงประชามติ ตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติด้วย

“จังหวัด” หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานคร

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการ การเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาจำนวนห้าคน จากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการ ที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ข) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ค) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(ง) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบ วิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(จ) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสิบปี

(ฉ) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (ก) (ข) (ค) หรือ (จ) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

(ช) เป็นผู้ทำงานหรือเคยทำงานในภาคประชาสังคมมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปี ตามที่ คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

(๒) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย และเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า อธิบดีผู้พิพากษา หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับการคัดเลือก จากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวนสองคน”

ประเด็นการพิจารณา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า มาตรา ๒๑๕ วรรคสองของร่างรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระซึ่งรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง จะต้องเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล่าวหา และปราศจากอคติทั้งปวงในการ ใช้ดุลพินิจ คณะกรรมการควรนำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ใน (๒) ของร่างมาตรา ๖ ด้วย เนื่องจาก มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรอิสระ ไม่มีบทบัญญัติเรื่องกรอบ

การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระว่าจะต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม กล่าวหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ ซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากในร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติ กรอบแนวทางการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระทุกองค์กร คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติไว้แล้วในหมวด ๑๒ องค์กรอิสระ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป ซึ่งนำไปใช้กับองค์กรอิสระทุกองค์กร ทั้งนี้ ส่วนตัวเห็นว่าผู้ตั้งข้อสังเกตดังกล่าวอาจศึกษาร่างรัฐธรรมนูญไม่ละเอียดครบทุกมาตรา โดยศึกษาเฉพาะ เรื่องที่ตนสนใจเท่านั้น จึงทำให้ไม่ทราบบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับว่าได้มีการบัญญัติหลักการ เพื่อรองรับกรณีต่างๆ ไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ดังนั้น ในร่างมาตรา ๒๖ จึงควรเพิ่มหลักการที่บัญญัติใน มาตรา ๒๑๕ วรรคสองของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการเน้นย้ำหลักการที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญ ให้ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ แสดงความเห็น ว่า รูปแบบการบัญญัติหลักการใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ คณะกรรมการควรนำหลักการในร่างรัฐธรรมนูญ เช่น กรอบการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระ เป็นต้น ระบุในร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการเน้นย้ำหลักการที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญให้ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๒๖ โดยประเด็นที่ที่ประชุมต้องพิจารณาทบทวนคือ ควรเพิ่มคุณลักษณะตามมาตรา ๒๑๕ วรรคสองของร่างรัฐธรรมนูญ หรือไม่

มาตรา ๑๐

“มาตรา ๑๐ ในการสรรหากรรมการ ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคล ซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของ สังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศ รับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้อง ได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละ ด้านประกอบด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการคัดเลือกผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาด้วยโดยอนุโลม

ในการสรรหาหรือคัดเลือก ให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ

ผู้ที่ได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของคณะกรรมการสรรหา

ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวน ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาและผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสี่หรือวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้อง สรรหาหรือคัดเลือก ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่ง ในกรณี ที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้ดำเนินการสรรหา หรือคัดเลือกใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งนี้ไม่มีสิทธิได้รับ การสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งถัดไปอีก

ในกรณีที่การสรรหาตามวรรคหนึ่งและการคัดเลือกตามวรรคสองเป็นการสรรหาและคัดเลือก เพราะคณะกรรมการครบวาระ เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยัง คณะกรรมการสรรหา และเมื่อผู้ได้รับการสรรหาและคัดเลือกมีจำนวนถึงห้าคน ให้คณะกรรมการสรรหา เสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือก กรรมการที่ยังขาดอยู่โดยเร็ว

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนแล้ว ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบ เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ โดยไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบครบเจ็ดคน และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการ ตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ ในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการ เท่าที่มีอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความว่า “เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังคณะกรรมการสรรหา” ในวรรคเจ็ดนั้น แนวทางปฏิบัติที่ผ่านมา เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกบุคคลใดเพื่อเป็นกรรมการการเลือกตั้งแล้วก็จะส่งรายชื่อบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกไปยังวุฒิสภา แต่บทบัญญัติในวรรคเจ็ดกลับกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาส่งรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกไปยังคณะกรรมการสรรหาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจไม่ถูกต้อง ส่วนความว่า “และเมื่อผู้ได้รับการสรรหาและคัดเลือกมีจำนวนถึงห้าคน ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อวุฒิสภา” ในวรรคเจ็ด ตั้งข้อสังเกตว่า กรณีการคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา เหตุใดความในวรรคเจ็ด จึงกำหนดให้มีกระบวนการให้คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อวุฒิสภาอีก

นอกจากนั้น บทบัญญัติในวรรคเจ็ด ความว่า “เมื่อผู้ได้รับการสรรหาและคัดเลือกมีจำนวนถึงห้าคน ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อวุฒิสภา” และวรรคแปด ความว่า “เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนแล้ว” มีเนื้อหาที่ขัดแย้งกัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า กรณีที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งในสัดส่วนของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้แล้ว ก็ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาส่งรายชื่อมายังคณะกรรมการสรรหาเพื่อรวมกับรายชื่อบุคคลผู้ได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหาเพื่อเสนอรายชื่อพร้อมกันไปยังสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อดำเนินการเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาลงมติให้ความเห็นชอบต่อไป ดังนั้น ความว่า “เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังคณะกรรมการสรรหา และเมื่อผู้ได้รับการสรรหาและคัดเลือกมีจำนวนถึงห้าคน ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อบุคคลดังกล่าวต่อวุฒิสภา” จึงเป็นการกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่รวบรวมรายชื่อของบุคคลที่ได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา และรายชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเท่านั้น มิใช่การกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาไปดำเนินการสรรหาจากรายชื่อที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกมาแล้วอีกครั้งหนึ่ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ที่ประชุมควรพิจารณาทบทวนบทบัญญัติในวรรคเจ็ด เนื่องจากยังไม่มีมติชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในเรื่องการเสนอชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อให้วุฒิสภามีมติเห็นชอบ รวมทั้งบทบัญญัติในวรรคเจ็ดที่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติในวรรคเจ็ดด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๐ โดยประเด็นที่ที่ประชุมต้องพิจารณาทบทวน มีสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง บทบัญญัติในวรรคเจ็ดยังไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมา โดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะส่งรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกไปยังวุฒิสภาโดยตรง

ประเด็นที่สอง จำนวนของผู้ที่ได้รับการสรรหาและคัดเลือกที่บัญญัติในวรรคเจ็ดและวรรคแปด ไม่สัมพันธ์กัน

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ วรรคห้า การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุม และกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจงดออกเสียง

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความว่า “การไม่เข้าร่วมประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจงดออกเสียง” ในวรรคสาม อ้างเลขวรรคไม่ถูกต้อง ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจงดออกเสียง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ วรรคห้า การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุม และกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจงดออกเสียง

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๕/๑

“มาตรา ๑๕/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการต้องมีมติวินิจฉัยในเรื่องดังต่อไปนี้ กรรมการทุกคนที่อยู่ในที่ประชุมต้องลงมติ การงดออกเสียงหรือการออกเสียงที่แตกต่างไปจากประเด็นที่จะต้องลงมติ จะกระทำมิได้ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะลาออกจากตำแหน่งก่อนมีการลงมติ

(๑) การเลือกตั้งใดเป็นไปโดยสุจริตและเป็นธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(๒) การแต่งตั้งผู้ตรวจการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๕

(๓) การสั่งระงับการดำเนินการอันจะทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๒๘

(๔) สั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๕

(๕) การยื่นคำร้องขอต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแล้วแต่กรณี

(๖) การสั่งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง และการวินิจฉัยว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความว่า “ยื่นคำร้องขอต่อศาลฎีกา” ใน (๕) บัญญัติแตกต่างจากบทบัญญัติในมาตรา ๒๒๖ ของร่างรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติว่า “ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา” ดังนั้น เสนอแก้ไขความใน (๕) เป็นดังนี้ “(๕) การยื่นคำร้องขอต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๕/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการต้องมีมติวินิจฉัยในเรื่องดังต่อไปนี้ กรรมการทุกคนที่อยู่ในที่ประชุมต้องลงมติ การงดออกเสียงหรือการออกเสียงที่แตกต่างไปจากประเด็นที่จะต้องลงมติ จะกระทำมิได้ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะลาออกจากตำแหน่งก่อนมีการลงมติ

(๑) การเลือกตั้งใดเป็นไปโดยสุจริตและเป็นธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(๒) การแต่งตั้งผู้ตรวจการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๕

(๓) การสั่งระงับการดำเนินการอันจะทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๒๘

(๔) สั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๕

(๕) การยื่นคำร้องขอต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแล้วแต่กรณี

(๖) การสั่งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง และการวินิจฉัยว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการต้องมีคำวินิจฉัยในเรื่องใด ให้กรรมการแต่ละคนลงมติเป็นหนังสือพร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ ในการนี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้จัดทำคำวินิจฉัยตามมตินั้นก็ได้ และให้เลขาธิการเก็บเอกสารการลงมติไว้เป็นหลักฐาน

คำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เปิดเผยโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความว่า “คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้จัดทำคำวินิจฉัยตามมตินั้นก็ได้” ในวรรคหนึ่ง หมายความว่าให้กรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นผู้จัดทำคำวินิจฉัยตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้ลงนามในคำวินิจฉัยเพียงผู้เดียวใช่หรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้กรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ทำคำวินิจฉัย เมื่อกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายจัดทำคำวินิจฉัยเสร็จแล้ว กรรมการการเลือกตั้งทุกคนจะต้องลงนามในคำวินิจฉัยนั้น ส่วนองค์ประกอบของคำวินิจฉัยได้กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๖/๑ ว่าจะต้องประกอบด้วยเรื่องใดบ้าง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคสอง ความว่า “คำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เปิดเผยโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” ตั้งข้อสังเกตว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้กำหนดให้ต้องประกาศคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งในราชกิจจานุเบกษา แต่ใช้วิธีการส่งสำเนาคำวินิจฉัยให้แก่ผู้ร้องและผู้ถูกร้อง ซึ่งแตกต่างจากบทบัญญัติในวรรคสอง ที่กำหนดให้ประกาศคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งในราชกิจจานุเบกษาทุกเรื่อง ซึ่งรวมถึงคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย อาจเป็นการเพิ่มภาระให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการส่งคำวินิจฉัยเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น ควรกำหนดให้มีการประกาศคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งในราชกิจจานุเบกษาเฉพาะคำวินิจฉัยที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น

นอกจากนั้น กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ในร่างมาตรา ๑๖ มิได้บัญญัติให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับรองมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังเช่นที่เคยบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๖ โดยประเด็นที่ที่ประชุมต้องพิจารณาทบทวน มีสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งจำเป็นต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทุกเรื่องหรือไม่

ประเด็นที่สอง เพิ่มบทบัญญัติให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับรองมติของ คณะกรรมการการเลือกตั้งกรณีทีคณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการมาปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา”

ประเด็นพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่่า ร่างมาตรา ๑๗ ควรนำไปบัญญัติรวมกับร่างมาตราอื่น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า อาจนำหลักการในเรื่องการ คุณสมบัติตามร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๕ วรรคสอง มาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๗ ซึ่งในประเด็นนี้ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะยกร่างมาตรา ๑๗ ใหม่แล้ว นำเสนอที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๘

“มาตรา ๑๘ นอกจากหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้คณะกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) หน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

(๒) ออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตาม กฎหมายอื่น

(๓) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานของสำนักงาน ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสืบสวนและไต่สวน และการอื่นใดที่จำเป็น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง

(๕) ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชน ในการสร้าง ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ทีคณะกรรมการกำหนด

(๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการผ่อนชำระค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้ง

(๗) ควบคุมพรรคการเมืองให้ใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๘) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา

(๙) จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัย เพื่อกำหนดวิธีการหรือมาตรการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

ในการควบคุม กำกับ ดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ถือเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการที่จะต้องดำเนินการสอดส่อง สืบสวน หรือไต่สวนเพื่อป้องกันและขจัดการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใดอันจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมในการเลือกตั้งได้ ไม่ว่าจะเป็นเวลาในระหว่างประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งหรือไม่ก็ตาม”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวหาว่า ความว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” ใน (๓) ควรแก้ไขให้สอดคล้องกับคำนิยามในร่างมาตรา ๔ ดังนั้น เสนอแก้ไขความใน (๓) เป็นดังนี้ “(๓) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการ*ตามเสีตตั้ง*”

ส่วนบทบัญญัติใน (๖) ที่ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวางระเบียบเกี่ยวกับการผ่อนชำระค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้งนั้น กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ทุจริตการเลือกตั้งและศาลได้มีคำพิพากษาให้ผู้นั้นต้องชำระค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้ง โดยในทางปฏิบัติที่ผ่านมา บุคคลดังกล่าวจะขอผ่อนชำระค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้ง รวมทั้งของดอกเบียด้วย แต่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการออกระเบียบรองรับกรณีดังกล่าว ดังนั้น ในร่างมาตรา ๑๘ ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบรองรับกรณีการขอผ่อนชำระค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายโดยให้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า การชดใช้ค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้งเป็นการปฏิบัติตามคำพิพากษา กรณีที่จำเลยร้องขอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อขอยกเว้นเบี้ยปรับจึงไม่สามารถกระทำได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวหาว่า ภายหลังจากที่มีการยื่นฟ้องคดีเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งและคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ในอดีตที่ผ่านมามีหลายคดีที่จำเลยยอมรับผิดและยินยอมชดใช้ค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้ง เพียงแต่ขอยกเว้นดอกเบียหรือเบี้ยปรับจึงทำให้เกิดปัญหาทางปฏิบัติเนื่องจากในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการออกระเบียบเพื่อรองรับกรณีดังกล่าว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๘ โดยประเด็นที่ประชุมต้องพิจารณาทบทวนคือ ควรบัญญัติเรื่องการขอลดจำนวนเงินค่าเสียหายและดอกเบียหรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบระเบียบกระทรวงการคลังในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการการขอลดเงินค่าเสียหายและดอกเบีย

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ รายงานผลการแถลงและชี้แจงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแก่สื่อมวลชน เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ว่าได้แถลงและชี้แจงถึงที่มาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองซึ่งได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งการแถลงและชี้แจงครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

นายฐกฤต สดศรีประเวศ
 นิติกรปฏิบัติการ
 นางสาวศรินภา จันทร์หงษ์
 นิติกรปฏิบัติการ
 นายรัฐภูมิ คำศรี
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
 ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
 สำนักกรรมวิธีการ ๒
 นายอัครเดช คนชื่อ
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 กลุ่มงานคณะกรรมการวิธีการปกครอง
 ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์
 วรรณวิภา เนตรประไพ/พิมพ์
 ภัทธานัน ทัดธนันท์/พิมพ์